

Пише
Мирослав ТОХОЉ

Доктор Миодраг Лазић

Човек са чудотворним мелемом

ВЕЛИКЕ ЉУДЕ, ВЕЛИКЕ СТВАРАОЦЕ – ТЕСЛУ, МИЛУТИНА МИЛАНКОВИЋА, ЊЕГОША, АНДРИЋА, МЕШУ СЕЛИМОВИЋА – ПОСВАЈАЈУ НА МНОГИМ СТРАНАМА. У ВЕЛИЧИНИ ЊИХОВОГ ДЕЛА ЉУДИ У СВЕТУ НАЛАЗЕ НЕШТО СВОЈЕ, ВАЖНО И ВЕЛИКО. ЛЕКАРСКА ПРОФЕСИЈА ПРЕ ДОКТОРА ЛАЗИЋА БИЛА ЈЕ УЗОР УГЛАВНОМ У СРЕДИНИМА КОЈЕ ПОКРИВА АМБУЛАНТА, ПОЛИКЛИНИКА, КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР. АЛИ ОВОГ РАТНОГ ХИРУРГА И ЛЕКАРА ПОСВОЈИЛИ СУ РЕДОМ СВИ СРБИ, И ОНИ ПРЕКО ДРИНЕ, И ОВИ У СРБИЈИ, И ОНИ У ЦРНОЈ ГОРИ И БРАЋА У СРПСКОЈ ДИЈАСПОРИ. ЈАВЉАЈУ СЕ И ХРВАТИ ИЗ СРЕДЊЕ БОСНЕ, ЗА ЧИЈЕ ЈЕ РАТНЕ РАНЕ ЛАЗА ИМАО МЕЛЕМ.

Уторак, 14. април 2020. године, доба пандемије. Ноћас у сну, као, посетио ме неки непознат младић. Накратко. Sprema се да некуд иде. „Ја ћу да ти изнесем путну торбу”, кажем. Стављам је о раме. Тешка је. Али то је, присећам се будним делом подсвести, због тупог бола међу плећкама од претераног седења за радним столом. Из торбе непрестано испадају некакви шрафчићи, опруге, подлошке и диоде, ситнеж као просо, расипа се по поду и ја га, пригнут под торбом, сакупљам и враћам у пртљаг. Никако да пронађем рупу кроз коју се све то просипа.

Из сна ме буди телефон. У првом трену срећан сам што се у сиже глапње није умешао ниједан детаљ из рата. На црној плочи телефона видим да мој ратни друг, руски добровољац Јуриј Шарапов, заклањајући се сликом руског медведа, однекуд из Бугарске, вајбером шаље поруку. Размењујемо их свакодневно и све су на свој начин духовите. Овога пута, међутим, дугачак пасус. „Отишао сам часно и поштено...” Завршава се речима: „Доктор Лаза, хирург нападеног српског народа”. У неверици, Јури коме је, рањеном, доктор Лазић двапут спасао живот, одговарам: „Ужас, ратни друже!”

Дан је почео онако како је морао. Оболели од смртоносног вируса, у болесничким постелема су епископи, председници влада, светске спортске легенде, популарни певачи... На хиљаде људи умире свакога дана. Али до сада нисам веровао да је иједан вирус кадар да покоси неког доктора. Још као дете, као и сва деца, поверовао сам да су доктори имуни на све болести. Зато ми је логично звучала вест коју је пре два или три дана послао Драган Вујић из *Новосћи* да је доктор Лаза излечен у Клиничком центру у Нишу, где је радио, и отпуштен на кућну негу.

Први сусрет с доктором Лазићем десио се крајем јануара 1993. године. Воде се борбе на западном делу сарајевског ратишта. Мушкарци се боре попут змајева, и гину. Супруге, мајке, сестре, кћери препречиле су пут у Раковици како би спречиле пролазак конвојима француског генерала Филипа Моријона, команданта плавих шлемова. Њихови мужеви, синови, браћа и очеви, похапшени крај кућних огњишта, затворени су у муслиманском логору „Силос” у Тарчину. Српскиње траже да француски легионар посети затворенике. Ту нејач ваља подржати, пружити јој наду, скренути пажњу светске јавности на патње заточеника. Свраћам у ратну болницу „Жица” у Блажују. Пре који дан ту су довели новинаре са Илице, хоћу да се распитам о њиховим ранама. Доктор Лазић суздржан, уморан, шкрт у одговорима. Као и сваки пут, вероватно, кад је смрт била вештија и јача.

Следећи сусрет збио се у Министарству здравља на Палама, не сећам се датума, у питању је договор о инплементацији споразума са Владом хрватске „Херцег-Босне” о пружању болничких услуга њиховим тешким рањеницима. Доктор Лазић весео, оран за разговор, али састанак траје кратко, такорећи с ногу.

До поднева пребирам по својим дневничим записима, тражим по коју нову појединост о сусретима. Нема их. Пропуштено, изгубљено... А легенда о доктору Лазићу ширила се из дана у дан све више и све шире. За њу су заслужни једино он и Господ Бог, али верујем да је делом и сам дописујем. Осећам тешку грижу савести, као и увек када су у несразмери доживљај нечије људске обичности и бриљантне животне мисије. Проклета гордости, само Бог зна чега си све кадра да ме лишиш.

Велике људе, велике ствараоце – Теслу, Милутина Миланковића, Његоша, Андрића, Мешу Селимовића – посвајају на многим странама. У величини њиховог дела људи у свету налазе нешто своје, важно и велико. Лекарска професија, пре доктора Лазића, била је узор углавном у срединима које покрива амбуланта, поликлиника, клинички центар. Али овог ратног хирурга и лекара посвојили су редом сви Срби, и они преко Дрине, и ови у Србији, и они у Црној Гори, и браћа

На хиљаде људи умире свакога дана. Али до сада нисам веровао да је иједан вирус кадар да покоси неког доктора. Још као дете, као и сва деца, поверовао сам да су доктори имуни на све болести.

у српској дијаспори. Јављају се и Хрвати из средње Босне, за чије је ратне ране Лаза имао мелем.

До вечери оглашавају се многи саборци. Међу њима и они које Лазић помиње у ратном дневнику, али они то не знају – нису читали издање из 1996. године. Помишљама како би било лепо да се Лазићева књига прештампа, па и не сумњам да би таква идеја наишла на одобравање.

Навече не само да су Ниш и Србија већ је и цела Република Српска на ногама: испраћају свога доктора, свог друга, брата, јунака, онако како је он то желео, а пре онако како је заслужио – с „Маршом на Дрину”. Они који су до јуче пролазили улицом чији назив не памте, од сутра ће пролазити Улицом доктора Миодрага Лазића. Поједине болнице, јављају у вестима, понеће Лазино име. На његовим лекарским рукама помешала се свеколика српска крв, зацелиле се дубоке ране! Његов одлазак нас је ујединио, макар на неко време, у једну тугу, у једну фамилију.!

НОВЕ КЊИГЕ ИЗ ЕДИЦИЈЕ „РАТНИК”

ДНЕВНИК РАТНОГ ХИРУРГА

Промоција нове књиге из едиције „Ратник” Медија центра „Одбрана” – „Дневник ратног хирурга” др Миодрага Лазића – одржана је средином јуна у Официрском дому у Нишу.

– Доктор Лазић је човек који је својим животом задужио не само Ниш него Србе где год да живе. Ово је наша прилика да му кажемо хвала. Његове дневничке забелешке објавили смо у Едицији „Ратник”, где се објављују успомене наших највећих ратника и команданата. Доктор Лазић је био један од њих, један од најбољих, најхрабријих, један од оних за кога пожелите да сте га познавали када слушате од људи који су живот провели са њим. Ово је начин да Војска Србије каже за какве се вредности залажемо, за какве људе се боримо, какве људе желимо заувек да памтимо. Ово је наш начин, а верујем да и сви остали и да Град Ниш има разлоге и начине да се још дуготрајније, још гласније захвали свом суграђанину и да му каже колико цени његов живот и његову жртву – рекао је на министар одбране Александар Вулин.

На почетку промоције уредник издања Мирослав Тохолј истакао је да је реч о књизи великог човека и родољуба, великог лекара спаситеља, који је спасио животе многих цивила, рањеника и бораца Републике Српске.

Говорећи о др Лазићу, као и о околностима у којима је дневник настао, писац говора проф. др Горан Максимовић указао је на три димензије овог дневничког записа – историографску, која осликава догађаје који су обележили време у коме је као

ратни хирург др Лазић радио; унутрашњи емотивни доживљај као човека који је био суочен са великим болом због страдања људи и саосећања са њиховим породицама и трећа из сфере геополитике, односно о догађајима иза ратне сцене.

– Дневник обухвата ратни период од августа 1991. године, када је др Лазић отишао као

добровољац хирург на простор

Републике Српске Крајине, затим пролеће 1992.

године када је активно почео да пише дневник, до доласка на сарајевско ратиште, када је до краја 1995. и почетка 1996. године у дневнику описао више од 3.500 операција изведених у ратној војној болници код Сарајева – рекао је Максимовић и нагласио да је у књизи описан низ необичних судбина које је чине „густом, динамичном, емотивном и снажном” и која представља др Лазића управо онаквим какав је и био. Промоцији у нишком Официрском дому присуствовали су и чланови породице Лазић, градоначелник Ниша Дарко Булатовић, председник Скупштине Града Ниша Раде Рајковић, представници Министарства одбране и Војске Србије и бројни грађани Ниша.!

Б. МИЉИЋ